

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 11Csp/57/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119204540
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 06. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2019:8119204540.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobkyne: T. P., A.. X.X.XXXX, W. F. O. X, zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát, so sídlom vo Svidníku, Sovietskych hrdinov 163/66 p r o t i žalovanému: HOME CREDIT, a.s., so sídlom Teplická 7434/147, Piešťany, IČO: 36234176, zastúpený: Advokátska kancelária GOLIAŠOVÁ GABRIELA s.r.o., so sídlom 1. Mája 173/11, Trenčín, o primerané finančné zadostučinenie takto

rozhodol:

- I. Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť žalobkyni 100 Eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- II. Žalobu v prevyšujúcej časti z a m i e t a .
- III. Žalobkyňa m á voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, ale len z prisúdenej istiny.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa žalobou zo dňa 7.3.2019 sa domáhala primeraného finančného zadostučinenia vo výške 628,34 Eur z dôvodu, že v konaní 10Csp/89/2018 bola ako spotrebiteľka úspešná vo veci vydania bezdôvodného obohatenia, keď jej žalobe o zaplatenie 628,34 Eur súd vyhovel rozsudkom pre zmeškanie. Nárok uplatnila podľa § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. a poukázala na relutárnu, ale aj sankčnú funkciu daného inštitútu. Jeho výšku odôvodnila sumou, o ktorú sa chcel žalovaný na jej úkor obohatiť.

2. Žalovaný v písomnom vyjadrení so žalobou nesúhlasil. Podľa § 3 ods. 5 vety tretej zákona č. 250/2007 Z.z. musia byť kumulatívne porušené ustanovenia zákona o ochrane spotrebiteľa a osobitného právneho predpisu, čo však žalobkyňa nepreukázala. Účelom zadostučinenia je reparovať a sankcionovať následky, ktoré boli neoprávneným zásahom do práva na ochranu spotrebiteľa spôsobené a teda predpokladom uplatnenia tohto inštitútu je to, aby aspoň potencionálna hrozba ujmy v dôsledku porušenia práv alebo povinností vznikla, inak nie je čo reparovať. Zároveň musí byť preukázané, že došlo k úspešnému uplatneniu práva na strane spotrebiteľa a za také konanie nie je možné považovať konanie o vydaní bezdôvodného obohatenia z dôvodu absencie obligatórnych náležitostí v zmysle § 4 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. Ich neuvedenie bolo výhodou pre spotrebiteľa, pretože mal vrátiť len istinu úveru a preplatok žalovaný žalobkyni vrátil. Navyše rozsudok vo veci 10Csp/89/2018 nedeklaroval porušenie práv alebo povinností, ale len zaviazal žalovaného vydať bezdôvodné obohatenie. Pokiaľ by žalovaný mal uhradiť žalobkyni finančné zadostučinenie 628,34 Eur, žalovaný by uhradil žalobkyni ako spotrebiteľke oveľa viac ako mu žalobkyňa vrátila. Namiesto zabezpečenia rovnosti účastníkov konania by duplicitné sankcionovanie spôsobilo vznik nerovnováhy v neprospech žalovaného. Súčasne by sa podporila špekulatívnosť spotrebiteľov, keďže pri priznaní primeraného finančného zadostučinenia by sa z poskytovania úverov stala príjmová činnosť pre spotrebiteľov, ktorým by sa ešte aj platilo za poskytnutie

úveru. Je to aj prípad žalobkyne, ktorá má so žalovaným niekoľko zmlúv a tento postup aplikuje na všetkých. Žalobkyňa nepreukázala ani vznik určitej ujmy v súvislosti s porušením práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi. Napokon poukázal na to, že v čase uzatvorenia úverovej zmluvy zákon č. 250/2007 Z.z. ešte účinný nebol.

3. Žalobkyňa právo na repliku nevyužila.

4. Súd vykonal dokazovanie písomným vyjadrením žalovaného, spisom tohto súdu 10Csp/89/2018, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

5. Dňa X.X.XXXX bola uzavretá formulárová písomná zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXXXX medzi žalovaným ako veriteľom a žalobkyňou ako dlžníkom. Žalobkyni bol poskytnutý úver 50.000 Sk (1.659,69 Eur), dohodnutých bolo 72 splátok po 1.299 Sk (43,12 Eur). V zmluve je uvedené RPMN 26,1%, úroková sadzba uvedená nie je.

6. Dňa XX.X.XXXX žalobkyňa podala na tunajší súd žalobu o vydanie bezdôvodného obohatenia voči žalovanému vo výške 628,34 Eur, keďže za úver zaplatila 2.288,04 Eur. Citovala § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 258/2001 Z.z. a § 4 ods. 5 s tým, že predmetná úverová zmluva neobsahuje údaj o sume, počte a termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov a teda neobsahuje údaj o úroku a preto nemá žalovaný na ne nárok. Domáhala sa aj určenia neprijateľnej zmluvnej podmienky, tento nárok však súd vylúčil na samostatné konanie. Keďže žalovaný sa k žalobe nevyjadril, súd rozsudkom pre zmeškanie č.k. 10Csp/89/2018-24 zo dňa 10.7.2018 zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni 628,34 Eur s úrokmi z omeškania 5% ročne od 31.5.2018 do zaplatenia v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Tento rozsudok nadobudol právoplatnosť 26.7.2018. Žalovaný prisúdenú sumu žalobkyni v zmysle tohto rozsudku aj zaplatil.

7. Je nepochybné, že žalobkyňa pri uzatváraní úverovej zmluvy zo dňa 4.6.2017 mala status spotrebiteľa a že išlo o spotrebiteľskú zmluvu podľa definície uvedenej v § 23a zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy t.j. v znení účinnom od 1.7.2006 do 30.6.2007.

8. Podľa § 23a ods. 1 citovaného zákona spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

9. V prípade úverovej zmluvy uzavretej medzi stranami išlo o formulárovú zmluvu, ktorej obsah žalobkyňa nemohla ovplyvniť. Predmetná úverová zmluva má preto všetky atribúty spotrebiteľskej zmluvy.

10. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

11. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadostučinenia v zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia je porušenie práva alebo povinnosti podľa osobitných predpisov slúžiacim na ochranu spotrebiteľa (napr. zákon o ochrane spotrebiteľa, o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku, osobitné ustanovenia § 52 až 54 Občianskeho zákonníka a podobne) konštatované v predchádzajúcom súdnom rozhodnutí, nie je však podmienkou v zmysle zákona, aby toto porušenie bolo uvedené vo výroku rozsudku, keďže zo znenia zákona to nevyplýva.

12. V danom prípade žalobkyňa ako spotrebiteľka bola úspešná v spore o vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere absentovali jej povinné náležitosti a to úrok. Žalovaný teda porušil svoju povinnosť ako dodávateľ úveru upravenú v osobitnom predpise slúžiacom na ochranu spotrebiteľa - zákone č. 258/2001 Z.z. Je irelevantné, že v predchádzajúcom spore bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, teda bez dokazovania. Nemôže byť totiž na ujmu spotrebiteľa, ak súd využil právo v zmysle § 273 CSP (a dokonca v prípade § 274 CSP by mal povinnosť vyhlásiť rozsudok pre zmeškanie na návrh žalobcu) na kontumačný rozsudok, ktorý je sankciou pre pasívneho žalovaného, že by sa nejednalo o úspešné uplatnenie práva spotrebiteľa. Súd preto vychádzal zo zdôvodnenia žaloby, v ktorom sa poukázalo na chýbajúci úrok v úverovej zmluve, čo jasne z danej zmluvy vyplýva a poukázané bolo aj na ustanovenie § 4 ods. 5 zákona č. 258/2001 Z.z., v zmysle ktorého veriteľ nemá právo na úrok a poplatky, ak nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Nie je pritom nutné, aby súd vo výroku rozsudku konštatoval porušenie konkrétneho práva či povinnosti vo vzťahu k spotrebiteľovi postačuje ak z takého porušenia bol spotrebiteľ úspešný pri nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Tento záver vyplýva z uznesenia Najvyššieho súdu SR 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.9.2016.

13. Krajský súd v Prešove v mnohých svojich rozhodnutiach (napr. 9Co/50/2018 zo dňa 26.6.2018 alebo 17Co/17/2018 zo dňa 10.4.2018) a najnovšie aj Najvyšší súd SR v rozhodnutí 6Cdo/127/2017 zo dňa 30.1.2019 zastávajú názor, že pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia postačuje, ak spotrebiteľ úspešne uplatní v predchádzajúcom spore už spomínané porušenie jeho práva alebo povinnosti v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa a osobitných predpisov a žiadnu inú podmienku, aby bola spotrebiteľovi privedená konkrétna ujma, nevyžaduje.

14. K námietke žalovaného ohľadom retroaktivity právnej normy a teda nemožnosti aplikácie zákona č. 250/2007 Z.z., ktorý bol účinný až od 1.7.2007, teda až po uzavretí predmetnej úverovej zmluvy možno vychádzať z už spomínaného rozsudku Najvyššieho súdu SR 6Cdo/127/2017, ktorý touto problematikou sa zaoberal. Poukázal na § 29 zákona č. 250/2007 Z.z., podľa ktorého konania začaté do 30.6.2007 sa dokončia podľa doterajšieho predpisu. Súdny spor sa však začal po 30.6.2007 a preto je potrebné aplikovať zákon č. 250/2007 Z.z. a nie zákon č. 634/1992 Zb. Opačný výklad by znamenal, že širšiu ochranu by používali len tí spotrebiteľia, ktorých právne vzťahy vznikli za účinnosti zákona č. 250/2007 Z.z. a to Najvyšší súd považuje za neprípustné.

15. Základ nároku na primerané finančné zadosťučinenie je teda daný. Pokiaľ ide o jeho výšku, zákon nestanovuje žiadne kritéria, len požiadavku primeranosti. Rozhodnutie o výške nároku závisí od úvahy súdu podľa konkrétnych okolností. Súd pritom zohľadňuje to, o aké vážne porušenie práva spotrebiteľa išlo, prihliada na závažnosť a intenzitu protiprávneho konania žalovaného, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán k protiprávnemu konaniu.

16. Súd sa zároveň stotožňuje s názorom Krajského súdu v Prešove v rozhodnutí 17Co/17/2018 zo dňa 10.4.2018, keď uviedol, že pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia sa nemožno striktno držať ujmy, ktorá žalobkyni vznikla. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne, resp. na kompenzáciu jej majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany.

17. Súd v tomto prípade zohľadnil predovšetkým skutočnosť, že žalovaný sumu, o ktorú sa bezdôvodne obohatil, teda 628,34 Eur, žalobkyni vrátil. Už táto skutočnosť je výrazným zadosťučinením pre žalobkyňu a sankciou pre žalovaného. Súd pritom nevidí dôvod pre priznávanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa výšky bezdôvodného obohatenia žalovaného. Takéto úvahy súd nepovažuje za súladné so zásadou dobrých mravov, pretože vedú k neprimeranému obohacovaniu sa spotrebiteľa na úkor veriteľa. Žalobkyňa v dôsledku predchádzajúceho súdneho rozhodnutia získala finančné prostriedky od žalovaného bez akejkoľvek odplaty. Navyše súd nepovažuje neuvedenie úrokovej sadzby v zmluve za vážne porušenie povinnosti dodávateľa vo vzťahu k spotrebiteľovi vzhľadom na skutočnosť, že v zmluve bolo jasne uvedené aký úver sa žalobkyni poskytuje, akú sumu musí žalobkyňa vrátiť, koľkými mesačnými splátkami a v akej výške splátok. Tieto údaje sú zásadné pre spotrebiteľa a z nich bolo možné výšku úrokovej sadzby vypočítať. Súd zohľadnil aj tú skutočnosť, že v súčasnosti žalobkyňa uplatnila obdobný nárok v ďalších 13 sporoch, takže napokon súd dospel k záveru, že dostatočnou satisfakciou pre žalobkyňu bude priznanie nároku vo výške 100 Eur. V prevyšujúcej časti súd preto žalobu ako neopodstatnenú zamietol.

18. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP. V danom prípade výška prisúdenej istiny závisela od úvahy súdu a preto súd vychádzal zo záveru, že žalobkyňa bola v spore úspešná a z toho dôvodu jej súd priznal nárok na plnú náhradu trov konania, ktorý sa však bude odvíjať len od výšky prisúdenej istiny.

19. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.